

5. ročník (I. pololetí)

a) opakování durových stupnic a akordů s # a b

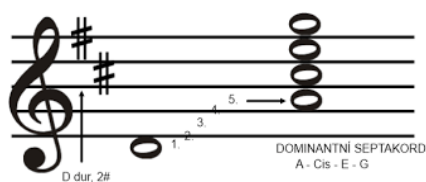
C dur	0 #
G dur	1 #
D dur	2 #
A dur	3 #
E dur	4 #
H dur	5 #
Fis dur	6 #
Cis dur	7 #

C dur	0 b
F dur	1 b
B dur	2 b
Es dur	3 b
As dur	4 b
Des dur	5 b
Ges dur	6 b
Ces dur	7 b

b) odvozené intervaly – opakování

c) dominantní septakord s obraty

- septakord je čtyřzvuk, vzniká připojením další tercie ke kvintakordům, **dominantní je tvořen na 5. stupni**
- stavba dominantního septakordu: kvintakord dur + malá tercie
- má tři obraty

D^7 dominantní septakord

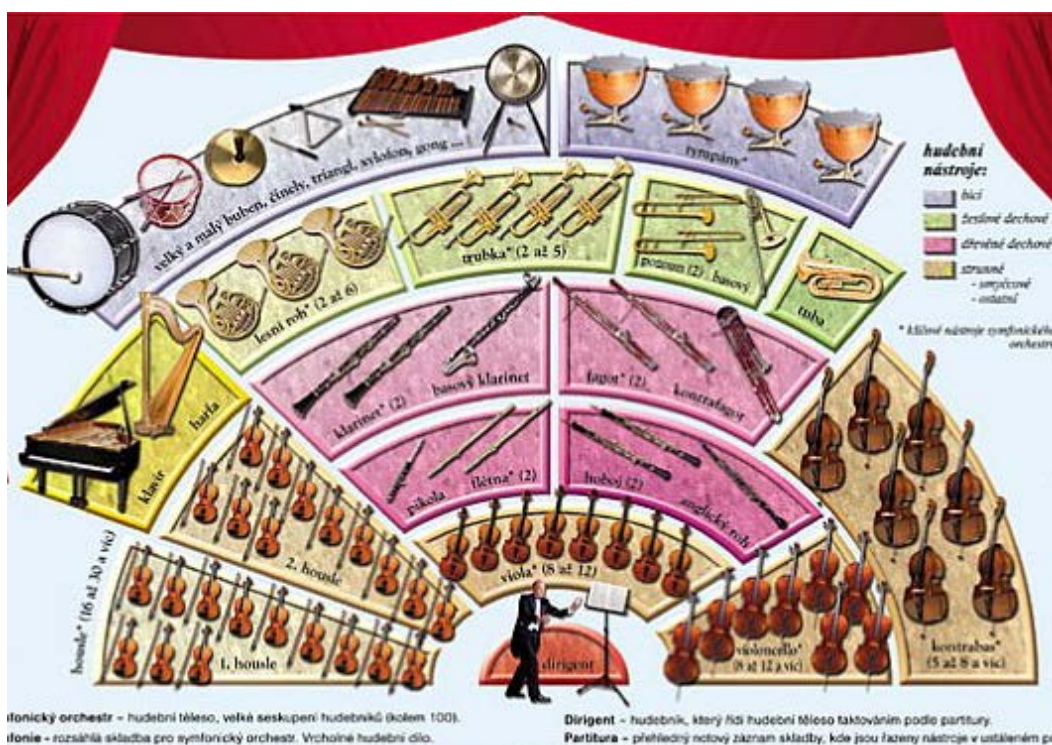
$D^{6/5}$ dominantní kvintsextakord

$D^{4/3}$ dominantní terckvartakord

D^2 dominantní sekundakord

d) symfonický orchestr

- sdružuje největší počet hráčů (instrumentalistů)
- poprvé byl výraz použit v baroku
- jednotlivé nástroje jsou v něm zastoupeny vždy větším počtem instrumentalistů, tvořících nástrojové sekce
- sekce tvoří: dechové dřevěné nástroje – flétny a pikola, hoboje a anglický roh, klarinety, fagoty a kontrafagot
  - dechové žesťové nástroje – lesní rohy (horny), trubky, pozouny, tuba
  - bicí – tympány (kotle), velký buben, malý buben, činely, triangl
  - harfy
  - smyčce – první housle, druhé housle, violy, violoncella, kontrabasy
- v čele orchestru stojí dirigent, určuje tempo, ukazuje nástupy jednotlivých nástrojů, pomocí gest dává hudbě výraz, dirigentská gesta mají přísná pravidla
- další druhy orchestrů – smyčcový, dechový, komorní, jazzový, taneční, divadelní, filmový

e) komorní soubory

- v průběhu vývoje hudby vznikla komorní tělesa ustáleného složení, jako například klavírní trio a smyčcové kvarteto
- typy komorních souborů – duo, trio (klavírní, smyčcové, klarinetové, hornové...), kvarteto (klavírní, smyčcové), kvinteto (klavírní, smyčcové, dechové), sexteto, septeto, okteto, noneto

f) dějiny hudby

• Romantismus 1820–1900

- termín romantismus byl odvozen od slova román, tedy od označení literárního žánru, který v 18. století začal hojně obsahovat i psychologické či mystické (gotický román) prvky
- hudba se přesunula do nově vznikajících veřejných koncertních sálů a divadel
- romantický orchestr se oproti klasicistnímu zvětšil na 60-70 hudebníků a rozrostl – především o dechové nástroje (dřevěné i žesťové), ale i bicí, či harfu
- hudba se stala samozřejmou součástí dobrého vzdělání
- námětem hudebních děl se často stávala národní historie, příroda, ale i stavy lidského nitra. Oblíbeným námětem byla i literární a divadelní díla
- vznik národních škol
- vzniká programní hudba, novou hudební formou je **symfonická báseň**
- skladatelé již zpravidla nebyli ve službách aristokracie a mohli psát svobodněji
- v uměleckém cítění vládne fantazie, spontánnost, citlivost
- v melodii se objevuje více chromatiky, neobvyklých spojů, zájem o harmonii
- **F. Schubert, F. Chopin, R. Schumann, P. I. Čajkovskij, H. Berlioz, F. Mendelssohn-Bartholdy, F. Liszt, G. Verdi, R. Wagner**
- v českých zemích je období romantismu dobou národního obrození
- v oblasti hudby se skladatelé obracují k lidovým kořenům (sběr lidových národních písní), k vlasteneckým tématům a námětům z české historie
- vznik české národní hymny
- **B. Smetana, A. Dvořák, Z. Fibich**

← ukázka romantického orchestru